

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 113g/2017

privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din articolul 41 alineatul (3) din Codul de executare
(calcularea dobânzilor de întârziere)

CHIȘINĂU

6 septembrie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, președinte,
DI Aurel BĂIEȘU,
Dna Victoria IFTODI,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, judecători,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, grefier,

Având în vedere sesizarea depusă la 22 august 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 6 septembrie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „*În cazul transferării sumelor la contul creditorului, creanța se consideră stinsă din momentul în care suma datorată este înscrisă în contul creditorului*” din articolul 41 alineatul (3) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004, ridicată de către avocatul Alexandru Savva, în dosarul nr.2-4479/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională, la 22 august 2017, de către judecătorul Georgeta Grozav din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin încheierile executorului judecătoresc nr.003/131-1107/17 și nr.003/131-1108/17 din 27 aprilie 2017 s-a dispus intentarea procedurii de executare în baza titlului executoriu nr.2-760/2016 din 21 decembrie 2016, emis de Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, privind încasarea:

- de la CA „Asito” SA în beneficiul lui Gheorghe Berzan și BC „Moldinconbank” SA a despăgubirii de asigurare în mărime de 311096 lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 97428,40 lei și a penalității în mărime de 55997,28 lei, în total – suma de 464521,68 lei.

- de la CA „Asito” SA în beneficiul lui Gheorghe Berzan a cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică în mărime de 10000 lei.

4. La 10 mai 2017, debitorul CA „Asito” SA a transferat pe contul executorului judecătoresc sumele menționate *supra*. Corelativ, la 15 mai 2017, executorul judecătoresc a eliberat reprezentantului creditorului, avocatul Igor Pohila, o delegație privind retragerea numerarului în mărime de 478299,36 lei.

5. Tot la 15 mai 2017, reprezentantul creditorului Gheorghe Berzan, avocatul Igor Pohila, a înaintat executorului judecătoresc o cerere prin care a solicitat calcularea și încasarea dobânzii de întârziere rezultate din neexecutarea la timp a documentelor executorii nr.2-760/2016 din 21 decembrie 2016.

6. Prin încheierile executorului judecătoresc nr.003/131-1107/17 și nr.003/131-1108/17 din 5 iunie 2017, cererea a fost admisă și s-a dispus încasarea de la debitorul CA „Asito” SA în beneficiul creditorului Gheorghe Berzan a dobânzii de întârziere (pentru perioada 21 decembrie 2016 – 15 mai 2017) în mărime de 26068,65 lei și, respectiv, în mărime de 710,13 lei.

7. Încheierile executorului judecătoresc nr.003/131-1107/17 și nr.003/131-1108/17 din 5 iunie 2017 au fost contestate la 15 iunie 2017 în instanța de judecată de către CA „Asito” SA.

8. În cadrul ședinței de judecată din 17 august 2017, avocatul Alexandru Savva a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „*În cazul transferării sumelor la contul creditorului, creanța se consideră stinsă din momentul în care suma datorată este înscrisă în contul creditorului*” din articolul 41 alineatul (3) din Codul de executare.

9. Prin încheierea din aceeași dată, instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

11. Prevederile relevante ale Codului de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în M.O., 2010, nr.214-220, art.704) sunt următoarele:

Articolul 10

Executarea silită

„(1) Executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile.

[...]”

Articolul 24

Calcularea dobânzilor, penalităților și altor sume rezultate din întârzierea executării

„(1) La cererea creditorului, executorul judecătoresc este în drept să calculeze și să încaseze dobânzile, penalitățile și alte sume rezultate din întârzierea executării, în funcție de rata inflației și în conformitate cu art.619 din Codul civil. Cererea privind calcularea sumelor rezultate din întârzierea executării poate fi depusă doar executorului judecătoresc ce deține documentul executoriu prin care se stabilește obligația principală, până la stingerea

acesteia. Sumele menționate se calculează de la data la care hotărîrea judecătorească a devenit definitivă sau, în cazul celorlalte documente executorii, de la data la care creanța a devenit exigibilă (scadentă) și până la data plății efective a obligației cuprinse în orice document dintre acestea, în perioada de calcul fiind inclusă și durata suspendării procedurii de executare, în condițiile prevăzute de prezentul cod.

[...]"

Articolul 40

Depunerea de către executorul judecătoresc a sumelor bănești pe contul curent special

„(1) Din momentul intentării procedurii de executare, toate achitățile între debitor și creditor se fac prin intermediul biroului executorului judecătoresc, cu excepția cazului în care aceștia încheie o tranzacție în condițiile art.62 din prezentul cod.

[...]"

Articolul 41

Eliberarea sumelor de pe contul curent special

„(1) Sumele de pe contul curent special se eliberează creditorului persoană fizică în numerar sau se virează în contul acestuia, iar creditorului persoană juridică i se virează în contul lui.

(2) Numerarul se eliberează creditorului sau unei alte persoane care are procură ce confirmă acest drept.

(3) Sumele aflate în contul executorului judecătoresc se eliberează ori se transferă imediat, dar nu mai mult de 4 zile lucrătoare. **În cazul transferării sumelor la contul creditorului, creanța se consideră stinsă din momentul în care suma datorată este înscrisă în contul creditorului.**”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul a invocat, în esență, că textul „*În cazul transferării sumelor la contul creditorului, creanța se consideră stinsă din momentul în care suma datorată este înscrisă în contul creditorului*” din articolul 41 alineatul (3) din Codul de executare generează incertitudine și insecuritate juridică pentru destinatarul său. Or, potrivit prevederilor legale, în cadrul procedurii de executare toate achitățile se fac prin intermediul executorului judecătoresc.

13. În acest sens, autorul susține că obligația urmează a fi considerată stinsă din momentul achitării de către debitor în contul executorului judecătoresc a sumei datorate creditorului.

14. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prevederea contestată contravine articolelor 23, 46 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului de executare, ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Alexandru Savva, în dosarul nr.2-4479/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

18. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinenta prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

19. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „În cazul transferării sumelor la contul creditorului, creanța se consideră stinsă din momentul în care suma datorată este înscrisă în contul creditorului” din articolul 41 alineatul (3) din Codul de executare.

20. Potrivit autorului excepției, prevederile contestate sunt contrare articolelor 23, 46 și 54 din Constituție.

21. Curtea menționează că prevederile articolului 41 din Codul de executare reglementează raporturile dintre executorul judecătoresc și creditor în partea care vizează modul de eliberare a sumelor de pe contul curent special. Or, articolul 40 din Codul de executare statuează că din momentul intentării procedurii de executare, toate achitățile între debitor și creditor se fac prin intermediul biroului executorului judecătoresc, cu excepția cazului în care aceștia încheie o tranzacție.

22. În același timp, Curtea observă că deși autorul excepției susține neconstituționalitatea prevederilor care reglementează modul de stingere a creanței creditorului, în esență, examinând materialele cauzei, Curtea constată că obiectul acțiunii principale îl constituie controlul legalității încheierilor executorului judecătoresc prin care s-a dispus **încasarea de la debitor a dobânzii de întârziere**.

23. În acest sens, Curtea menționează că modul și procedura de calculare a dobânzilor, penalităților și altor sume rezultate din întârzierea executării este reglementată de articolul 24 din Codul de executare.

24. Potrivit alineatului (1) al articolului menționat, sumele rezultate din întârzierea executării se calculează **de la data la care hotărârea**

judecătorească a devenit definitivă sau, în cazul celorlalte documente executorii, de la data la care creanța a devenit exigibilă (scadentă) și până la data plății efective a obligației.

25. Prin urmare, Curtea constată că sesizarea vizează, în esență, aspecte ce țin de aplicarea și interpretarea prevederilor legale de către instanța de judecată, și nu de constituționalitatea acestora, fapt care excede domeniului jurisdicției constituționale. Curtea menționează că emiterea unor acte în cadrul procedurii de executare silită contrare legii țin de controlul judecătoresc.

26. Sintetizând cele reliefate *supra*, Curtea conchide că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct.28 lit.d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „În cazul transferării sumelor la contul creditorului, creanța se consideră stinsă din momentul în care suma datorată este înscrisă în contul creditorului” din articolul 41 alineatul (3) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004, ridicată de către avocatul Alexandru Savva, în dosarul nr.2-4479/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.*

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

*Chișinău, 6 septembrie 2017
DCC nr. 87
Dosarul nr. 113g/2017*